

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 490/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen osakesijoittamisesta tiedottamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Terhi Koulumiehen /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 490/2021 vp:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on pääsy riittävään tietoon osakesäästämisestä ja miten osakesäästötilien perustamiseen kannustetaan ja

miten varmistetaan se, ettei kukaan vahingossa avaa kahta osakesäästötiliä puutteellisen tiedonsaannin vuoksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Laki osakesäästötilistä (680/2019) tuli voimaan 1.6.2019 ja säästäminen osakesäästötilille voitiin aloittaa vuoden 2020 alusta lukien. Lain voimaan tulon jälkeen palvelun tarjoajat ovat voineet tiedottaa osakesäästötilin avaamiseen liittyvistä seikoista asiakkailleen. Myös Pörssisäätiö ja Osakesäästäjien keskusliitto ovat olleet aktiivisesti jakamassa tietoa uudesta osakesäästämismahdollisuudesta. Osakesäästötili onkin noussut nopeasti suosituksi vaihtoehdoksi osakesijoittamisessa.

Säästämiseen ja sijoittamiseen kannustavana tekijänä on noussut esiin talouslukutaidon merkitys. Myös Euroopan komissio on nostanut talouslukutaidon yhdeksi pääomamarkkinaunionin toimenpiteeksi ja siihen liittyvä kansainvälinen työ on käynnistynyt. Talouslukutaito kattaa laajan kirjon erilaisia henkilön oman talouden hallintaan liittyviä seikkoja.

Suomessa talouslukutaidon edistäminen on oikeusministeriön vastuualueella, mutta esimerkiksi oppilaitoksissa jaettavan informaation osalta koulutuksen järjestäjillä ja Opetushallituksella on merkittävä rooli talouslukutaidon opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Talouslukutaitoja kehittäviä sisältöjä on useissa oppiaineissa ja monet koulutuksen järjestäjät toteuttavat niiden opetuksen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Suomen Pankki valmisteli ehdotuksen Suomen kansalliseksi talousosaamisen (talouslukutaito) strategiaksi, joka luovutettiin tammikuussa 2021 oikeusministerille. Ehdotus tähtää siihen, että mahdollisimman moni suomalainen pystyisi tekemään taloudenpitonsa kannalta hyviä päätöksiä. Talousosaamisen strategiassa huomioidaan yksityistalouden eri osa-alueet: arjen rahankäyttö,

oman talouden suunnittelu ja taloudellinen varautuminen, hankinnat, luotonotto, säästäminen, vakuuttaminen sekä sijoittaminen/omistaminen. Jokaiselle osa-alueelle määritellään osaamisen sisällöt kolmelle tasolle (perus-, keski- ja asiantuntijatasot). Strategialuonnoksessa ehdotetaan, että oikeusministeriön hallinnonalalle talous- ja velkaneuvonnan yhteyteen perustetaan monipaikkainen toiminto, joka ryhtyy koordinoimaan talousosaamisen strategiatyötä. Toiminnon perustamisen valmistelu on aloitettu ministeriössä ja tavoitteena on työn aloitus vuoden 2022 alusta.

Julkisen vallan toimin voidaan siten edistää talouslukutaidon kehittymistä, mutta sijoittamiseen liittyy henkilön omaa selonottovelvollisuutta ja vastuuta, jota näilläkin keinoilla ei voida poistaa. Sijoittamiseen liittyy aina riski ja henkilön oma harkinta päätöksenteossa on tärkeää.

Osakesäästötililain 11 §:ssä säädetään tilisopimuksen ehdoista tarkemmin ja erityisesti säästäjän vakuutuksesta siitä, ettei hänellä ole muita voimassa olevia osakesäästötilisopimuksia. Vakuutuksen pyytämisen tarkoituksena on varmistua siitä, että säästäjä huomaisi kiinnittää huomiota osakesäästötilien määrään.

Helsingissä 1.10.2021

Valtiovarainministeri Annika Saarikko